

РЕЦЕНЗИЯ

от професор д-р Стефан Иванов Мичев, катедра „Национална сигурност“
при факултет „Информационни науки“ на Университета по
библиотекознание и информационни технологии

за дисертационния труд на
Борислав Михайлов Гаврилов

на тема:

Усъвършенстване управлението на иновациите в отбраната в отговор на
потребностите от колективна сигурност

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“
научна специалност „Организация и управление извън сферата на
материалното производство“ (Управление на сигурността и отбраната)

2017

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

Значимостта на изследвания в дисертацията научен проблем е във от съмнение. По-важно в случая е, че Борислав Гаврилов отделя специално внимание и доказва актуалността на темата. В синтезиран вид тя е показана в тезата, че иновациите в колективната система за сигурност са основният инструмент и механизъм за ефективно приспособяване към динамичната среда за сигурност, особено в контекста на съществуващите бюджетни ограничения.

Убедително е представена значимостта на проучването, а постигнатите резултати ни убеждават, че докторантът е навлязъл в проблематиката и има точна оценка за разработките на други изследователи. Съгласен съм с докторанта, че възловите проблеми пред ефективното управление на иновациите в сферата на колективната сигурност и отбрана е липсата на цялостен механизъм и теоретична рамка за оценяване на полезността на отделните иновации в рамките на даден отбранителен съюз, както по отношение на колективната сигурност, така и по отношение на сигурността на отделните държави членки.

2. Обща характеристика на дисертационния труд.

Съдържанието на дисертационния труд е структурирано в увод, три глави, общи изводи, приложения и библиография. Общият обем е 213 страници. В списъка на използваната литература има 101, а приложенията са 16.

Успех за Борислав Гаврилов и научния му ръководител е формулирането на обекта и предмета на изследването. Налице е единство между целта, задачите на изследването и постигнатите резултати.

Определената от докторанта като водеща теза е последователно защитена в дисертационния труд: „Управлението на иновациите е необходимо условие и предпоставка за реализиране на целите на колективната система за сигурност, като от особена важност по отношение на формирането и управлението на колективните отбранителни способности са управленските, социалните и организационните иновации, които на свой ред, често пъти са предпоставка за формирането на технологични иновации. Иновативните механизми за планиране, финансиране, споделяне на ресурси, ноу-хау и други при реализацията на съвместни отбранителни проекти са ключът към постигане на технологични иновации и военно техническо превъзходство на даден отбранителен съюз“. (стр. 5 – 6 от дисертационния труд)

Използвана е подходяща методология и методи за научен анализ, достатъчно разнообразни и актуални източници и библиография, съдържаща основни нормативни документи, както и изследвания на български и чужди автори.

В първа глава на дисертацията с оглед на темата е логично да се разглежда националната и колективната сигурност и отбрана. Докторантът представя своя прочит на постигнатото от други изследователи при изясняване на съдържанието на основните понятия. Това, което трябва непременно да се отбележи, е разглеждането на сигурността и отбраната като обществено благо.

Смятам за добре формулирана и защитена тезата, че глобалната икономика, глобалният пазар, международната среда за сигурност изискват международни решения, институции и регулации. Това предпоставя разглеждането на обществените блага все повече в

наднационален смисъл, като феномен с транснационално значение и характеристики. Както подчертава докторантът, за разлика от националните обществени блага, ясно дефинирани от икономическата наука, обществените блага, чиито ползи „преливат“ извън рамките на националните граници, са в голяма степен неизучени. Нещо повече, характеристиките на тези наднационални обществени блага са в процес на интензивна промяна вследствие на процесите на глобализация, международна интеграция (дивергенция, конвергенция), технологична еволюция. Характерно за някои международни/транснационални обществени блага е, че те осигуряват ползи или разходи, разпространени в световен мащаб.

Смятам, че именно разработването на проблематиката на националните и наднационалните параметри на сигурността като публично благо създава необходимата основа, за да се анализират иновациите в сектора за сигурност и отбрана, нещо, което докторантът прави сполучливо във втора глава.

Общата ми оценка за съдържанието на втора глава е положителна и тя се базира върху ясната позиция за съдържанието на понятието иновация. Добре представена е връзката между иновация и изобретение. Това позволява да се дефинират определен кръг от дейности, които могат да бъдат класифицирани като иновационни: научни, технологични, организационни, управленски, финансови, комуникационни, мрежови, дейности по планиране и прогнозиране и др.

В цялата глава се защитават две различни, но взаимно предполагащи се тези. Първата е, че отбранителните съюзи и обединения представляват значима иновация в сферата на сигурността и отбраната. Народите, изправени пред обща заплаха, често обединяват усилията си за

отбрана в съюзи като НАТО например. Докторантът е привел необходимите доказателства, но на места анализът отстъпва на декларативността.

Втората теза е, че за съществуването и развитието на отбранителните съюзи е жизнено необходимо поддържането на високо ниво на интеграция, хармонизация, партньорство, съответните механизми за сътрудничество и споделяне на ресурси и всичко това представлява иновации за управление на колективната сигурност и отбрана.

Според мен тази втора теза е по-убедително защитена. Нещо повече, цялата трета глава „Усъвършенстване на управлението на иновациите в колективната система за сигурност“ може да бъде видяна и като привеждане на аргументи в тази посока.

Постигнатите резултати от теоретичния анализ в първите две глави са сериозни и отговарят на изискванията за една докторска дисертация, а в трета глава доказателствата за тази оценка се допълват с авторски принос в изследването на управлението на иновациите. Това според мен се отнася най-вече до параграфите, посветени на иновации в международното сътрудничество, партньорствата и стратегическото планиране, и на възможностите за развитие и усъвършенстване на управлението на иновациите според потребностите от колективна сигурност.

3. Характеристика на приносите в дисертационния труд.

Справката за научните приноси отразява постиженията на Борислав Михайлов Гаврилов. Те сполучливо са разделени на научни и приложни, но приложните могат да бъдат допълнени поне с още един, който примерно би изглеждал така: *Създадена е конструкция от знания, която*

се използва и може да се използва за обучение на студенти, докторанти и специализанти в сферата на сигурността и отбраната.

В тази точка от рецензията искам да отбележа, че съм съгласен с посоченото в Автореферата като точка V. Внедряване на дисертационния труд, а именно, че резултатите от изследването могат да бъдат от полза за развитието на държавната политика и нормативната уредба в сектор сигурност и отбрана, както и в процеса на организация и управление на колективната и интегративна система за сигурност.

4. Критични бележки и препоръки

Като участник в предварителното обсъждане на дисертационния труд отправих някои критични бележки и тук искам да отбележа, че докторантът се е съобразил с тях и е направил необходимите корекции. Това се отнася и до критичните бележки на колегите, които също са отчетени от докторанта в окончателния текст на дисертационния труд. Смятам, че това е добър атестат от гледна точка на бъдещите изследвания на докторанта.

Основната ми препоръка е, че резултатите от изследването освен чрез автореферата и с публикациите по темата може и трябва да получат необходимата публичност и чрез издаването на монографичен труд.

5. Оценка за автореферата.

Авторефератът отговаря на изискванията. Той представлява самостоятелно произведение, в което са представени изчерпателно основните постижения и приносите в дисертационния труд.

6. Заключение

Представеният дисертационен труд на Борислав Гаврилов отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

Давам положителна оценка на дисертационния труд на тема: „Усъвършенстване управлението на иновациите в отбраната в отговор на потребностите от колективна сигурност” и съм съгласен на Борислав Михайлов Гаврилов да се присъди образователната и научна степен „доктор” по научната специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ (Управление на сигурността и отбраната).

Рецензент:

проф. д-р Стефан Мичев